

YABANCI DİL ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİLGİSAYAR-II DERSİNDE BLOG KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Cem ÇUHADAR¹

ÖZET

Bu araştırmada, yabancı dil öğretmeni adaylarının Bilgisayar-II dersinde blog kullanımına yönelik görüşleri ortaya konulmaktadır. Araştırma, 2008–2009 öğretim yılı bahar döneminde Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü'nde okutulmakta olan Bilgisayar-II dersi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları Yabancı Diller Eğitimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 93 birinci sınıf öğrencisidir. Ders süreci sonunda öğrenci görüşlerinin elde edilebilmesi amacıyla bir anket kullanılmıştır. Nicel ve nitel verilerin sunumunda betimsel istatistik ve içerik çözümlemesi tekniklerinden yararlanılmıştır. Bulgular, yabancı dil öğretmeni adaylarının Bilgisayar-II dersinde blog kullanımı konusunda olumlu görüşlere sahip olduklarını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Blog, Weblog, Öğretmen Eğitimi

VIEWS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHER CANDIDATES ABOUT BLOG USE IN COMPUTER-II COURSE

ABSTRACT

In this research, views of foreign language teacher candidates about blog use in Computer-II course were explored. The research was realized in

¹ Yrd.Doç.Dr., Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi, e-posta: cemcuhadar@trakya.edu.tr

Computer-II course which exists in Trakya University Faculty of Education Foreign Language Department curriculum in 2008-2009 spring semesters. Participants consisted of 93 first-year students enrolled in Foreign Language Teaching Department. With the aim of to obtain students views after the course process, a questionnaire was used. Descriptive statistical analysis and content analysis was used to analysis quantitative and qualitative data. Research findings indicate that foreign language teacher candidates have positive views about blog use in Computer-II course.

Keywords: Blog, Weblog, Teacher Education

GİRİŞ

Bilgi çağı toplumları araştıran, sorgulayan, teknolojiyi gündelik yaşamıyla bütünleştirerek işlevsel bir biçimde kullanabilme bilgi ve becerisine sahip bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bu çağın gereksinimleri temelinde şekillenen güncel eğitim anlayışı ve öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımına paralel olarak, öğretmen eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı da gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Teknoloji destekli uygulamalar ile zenginleştirilen öğrenci merkezli yapılandırmacı öğrenme anlayışı, geleneksel öğrenme-öğretme yaklaşım ve etkinliklerinin yerini almakta ve bir anlamda öğretimden öğrenmeye doğru eğitsel bir dönüşüm yaşanmaktadır.

Öğretmen yetiştirmede teknoloji kullanımı farklı boyutlarda ele alınması gereken bir konudur. Söz konusu boyutların başında, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımında öğretmen adaylarına teknolojiyi yaparak-yaşayarak ve özgün bir bağlam içinde öğrenebilecekleri ortamlar sunulması gelmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin belirli dersler ile sınırlandırılması, öğretmen adaylarının bu derslerde edindikleri bilgi ve beceriler farklı öğrenme etkinliklerinde kullanabilme konusunda deneyim ve yaşantı eksikliğine neden olabilmektedir. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları için teknoloji kullanımı konusunda farklı öğretimsel fırsatlar sunulmalı ve onlara teknolojinin öğretimsel kullanımı konusunda öğretim elemanları tarafından model olunmalıdır. Öğretmen eğitimcilerinin farklı bilgi ve iletişim teknolojilerini kendi ders etkinliklerinde başarıyla uygulaması bilgi çağının ihtiyaç duyduğu, teknolojiyi etkin bir biçimde kullanabilen öğretmenlerin yetiştirilmesinde önemli bir aşamadır.

Blog

Blog ya da bir diğer adıyla Weblog temel olarak, kullanıcıların herhangi bir tasarım bilgisine sahip olmaksızın web sayfaları yaratabilmelerine, bu sayfalarda çeşitli konular hakkında yazılar yazabilmelerine ve diğer kullanıcıların yazılara yorumlar ekleyebilmelerine olanak sağlayan bir Web 2.0 teknolojisidir (Çuhadar & Kuzu, 2006). Bloglar, kelime işleme yazılımları ile kolayca bir belge yaratılmasına benzer olarak, bireylerin metin, resim, grafik, video ve diğer çokluortam öğelerinden oluşan kişisel Web sayfaları oluşturabilmelerine olanak sağlayan Web siteleridir (Boling vd., 2008).

Blogları bilinen Web sayfalarından ayıran en önemli özellik, blog yazarı ve kullanıcılar arasında karşılıklı etkileşime olanak sağlayan yapılarıdır. Kullanıcılar blog yazarının sayfasına eklemiş olduğu yazılar için yorumlarda bulunabilmekte ve böylece aynı zamanda blog içeriğine katkıda bulunmaktadır. Bloglar, birçok Web 2.0 tabanlı araç gibi sosyal paylaşımına olanak tanıyan belirli özelliklere sahiptir (Rosen & Nelson, 2008):

1. Bilginin kullanıcı tarafından yayınlanması
2. Kullanıcılara bire-bir küçük gruplardan, geniş ölçekli paylaşımına kadar bilginin kimlerle paylaşılacağı konusunda seçme olanağı tanıyan gizlilik kontrolü seçenekli sosyal paylaşım seçenekleri
3. Sosyal ağ oluşturma seçenekleri (Örneğin belirli konularda İnternet tabanlı topluluklar geliştirme olanağı ve metin, resim, film ve diğer ortamlarda içeriği oluşturma konusunda işbirliği)

Blog ve Öğrenme

Bloglar öğretim ortamlarında farklı amaçlar ve etkinlikler için kullanılacak araçlardır. Yapısal bazı özellikleri ile Bloglar öğrencilere öğrendiklerini belgelemeleri, yazıya dökmeleri ve bunlar hakkında iletişim kurabilmeleri için kolay kullanımlı bir araç sunmaktadır (Baggetun & Wasson, 2006). Bir öğrenme ortamında bloglar, öğrenciler için öğrenme etkinliklerini kronolojik bir sırada sunabilecekleri çevrimiçi öğrenme günlüğü olarak da düşünülebilir (Namwar & Rastgoo, 2008). Öğrencilerin öğrenmeleri ile ilgili yansıtımlar yapabilecekleri, bilgi ve deneyimlerini akranları ile paylaşabilecekleri etkileşimli bir sanal öğrenme ortamı olarak

bloglar öğrenme uygulamalarında öne çıkmaktadır.

Bireyler arasında karşılıklı etkileşime olanak sağlayan yapıları ile bloglar, sınıf ortamında gerçekleştirilen yüz yüze öğretim etkinliklerini geri bildirim sağlama, ders içeriğinin dağıtımını, takım çalışmaları gibi farklı boyutlarda destekleyebilecek esnek bir yapıya sahiptir. Belirli konular ve deneyimler hakkında yapılan konuşmaların desteklenmesinde ve dersin önemli bölümlerinin ve öğrenci çalışmalarının sunulmasında öğretmenler tarafından bloglar kullanılabilir (West vd., 2006). Bu teknoloji ayrıca öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin zenginleşmesinde önemli katkılar sağlayabilir ve bilgi çağının gerektirdiği becerileri edinmelerinde onlara yardımcı olabilir (Shim & Guo, 2009). Diğer bir deyişle bloglar teknolojiyi özümsemiş ve teknolojiyi etkin bir biçimde öğretim ortamlarında kullanabilecek öğretmenler yetiştirilmesinde yardımcı olabilecek araçlardır.

Bloglar İnternet yoluyla kolay kullanılabilen bir ortamda ile belirli topluluklarca bilginin paylaşımını, yayılmasını ve bireylerin düşüncelerini açıklama yöntemini değiştirebilir (West vd, 2006). Sınıf ortamında bilgi paylaşımına yönelik gerçekleşen etkinliklere katılım göstermeyen öğrenciler blog ortamında bilgi ve düşüncelerini sınıf arkadaşları ile paylaşabilir. Ya da sınıfta gerçekleştirilen öğretimi desteklemek amacıyla blog ortamında bilgi paylaşımı sağlayacak farklı uygulamalar gerçekleştirilebilir. Bu çerçevede kullanıcılara fikirlerini karşılıklı olarak değiştirme ve deneyimlerini paylaşma olanağı sağlaması nedeniyle blogların sosyal yapılandırmacı öğrenme için ideal bir tartışma ortamı olabileceğini söylemek olanaklıdır (Wang & Hsua, 2008).

Öğrencilerin birbiri ile ve öğretmenle zaman ve yerden bağımsız sürekli bir iletişim halinde olabilmeleri yine bloglar aracılığı ile sağlanabilir. Ders saatleri dışında da karşılıklı iletişim kurabilen, sosyal ilişkilerini pekiştirebilen ve birbirini daha iyi tanıma olanağı bulan bireylerin sınıf ortamında gerçekleşen öğretime daha etkin bir biçimde katılabilmektedir. Bloglar yardımı ile öğrencilerin kendilerini sınıfın önemli bir parçası olarak hissettikleri ve gereksinim ve düşüncelerinin farkına varıldığı ortamlar yaratabilir (Churchill, 2009).

Eleştirel düşünme, yapılandırmacı öğrenme ortamlarının ve öğrenci merkezli öğrenme anlayışının egemen olmaya başladığı günümüz toplumlarını oluşturan bireylerde var olması gereken üst düzey bir düşünme becerisidir. Woo & Wang (2009), öğrencilerin bloglarında eleştirel düşünme becerilerini işe koştuklarını ve böylece eleştirel düşünmenin zamanla gelişim gösterebildiğini belirtmektedirler. Blogların ayrıca bir katalizör görevi

görevler eleştirel düşünmeyi teşvik etme ve öğrencilerin yaşam boyu öğrenen bireyler olabilmelerini sağlama gibi yararlarından da söz etmek olanaklıdır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, Bilgisayar-II dersi kapsamında oluşturulan ders blogunun kullanımına ilişkin yabancı dil öğretmeni adaylarının görüşlerini ortaya koymaktır. Bu genel amaç kapsamında çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Yabancı dil öğretmeni adaylarının;

- 1- Bilgisayar-II ders blogunu kullanma amaçları nelerdir?
- 2- Bilgisayar-II ders blogunun öğretime katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3- Bilgisayar-II ders blogunu kullanırken karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını 2008–2009 öğretim yılı bahar döneminde Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 93 birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Amaçlı örneklemede araştırmacı, araştırma amaçlarına en uygun ve istenen özellikleri taşıyan katılımcıları kendi yargısı ile örnekleme olarak belirlemektedir (Balcı, 2004:90). Katılımcılar, araştırmacının belirtilen ders döneminde yürütmüş olduğu Bilgisayar-II dersine devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılımda ayrıca gönüllülük ilkesi esas alınmıştır.

Ankete katılan öğrencilerin 77'si (%83) kadın ve 16'sı (%17) erkektir. Tümü Yabancı Diller Eğitimi Bölümü öğrencisi olan öğrencilerin 79'u (%85) İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda ve 14'ü (%15) Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmektedir. 37'si (%40) evde, 56'sı (%60) ise devlet yurtlarında veya özel yurtlarda ikamet etmekte olan öğrencilerin 47'si (%51) kaldıkları yerlerde sürekli olarak kullanabilecekleri İnternet bağlantılı bir bilgisayara sahiptir. Diğer tarafta öğrencilerin 26'sı (%28) evden, 24'ü (%26) yurttan ve 43'ü (%46) bir İnternet kafeden İnternet erişimi sağladıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu öğrencilerin 32'si (%34)

günde birkaç kez, 51'i (%55) haftada birkaç kez ve 10'u (%11) ise ayda birkaç kez İnternet'i kullanmaktadır. Öğrencilerin sadece 28'i (%30) Bilgisayar-II dersine katılmadan önce bloglardan haberdar olduğunu belirtmiş; 46'sı (%49) ise bu ders öncesinde de İnternet destekli farklı derslere devam ettiklerini ifade etmişlerdir.

Ders Blogu

Üniversitelerin eğitim fakültelerinde okutulmakta olan Bilgisayar-II dersi haftada dört saat olarak işlenen bir derstir. Ders içeriği genel olarak bilgisayar destekli eğitim, uzaktan eğitim, öğretim yazılımları ve bu yazılımların tasarımı, seçimi ve değerlendirilmesi gibi konulardan meydana gelmektedir. Söz konusu dersin Web destekli bir yaklaşım ile yürütülmesinde blog teknolojilerinden faydalanılmıştır. Bilgisayar-II ders blogunun kurulumu araştırmacı tarafından ders döneminin başlangıcında gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede öncelikle "Wordpress" adı verilen açık kaynak kodlu blog yazılımı "<http://wordpress.org>" Web adresinden indirilmiştir. Ardından bu yazılımın yükleneceği barındırma hizmet (hosting) alınmış ve blog Web alanına yüklenmiştir. Kurulumun son aşamasında ise Bilgisayar-II dersine devam eden öğrencilerin ders bloguna ulaşabilmeleri için "<http://www.dersblogum.info>" şeklinde bir alan adı alınarak blog öğrencilerin kullanımına sunulmuştur.

Ders döneminin hemen başlangıcında Bilgisayar-II dersine devam eden öğrencilere ders blogu tanıtılmış ve bloga kayıt olmaları sağlanmıştır. Bilgisayar-II ders süreci boyunca ders blogu aracılığı ile bir takım öğretimsel uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu uygulamalar öğretim elemanı tarafından haftalık ders konuları çerçevesinde organize edilerek blog bağlantıları ile öğrencilere sunulmuştur. Bilgisayar-II ders blogunda uygulama süreci boyunca gerçekleştirilen uygulamalar şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Ders ile ilgili duyuruların yapılması
- 2- Ders konuları ile ilgili bilgi paylaşımı
- 3- Ders konuları dışındaki konuların paylaşımı
- 4- Ders içeriğinin öğrencilere sunulması
- 5- Ders konularına yönelik öğrencilere geri bildirim sağlanması
- 6- Öğrencilerin derslere ilişkin sorularının yanıtlanması

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın uygulama aşamasının sona ermesinin ardından öğrencilerin Bilgisayar-II ders blogu ile ilgili görüşlerini elde edebilmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölüm şeklinde yapılandırılmıştır. Birinci bölüm öğrencilere ait genel bilgileri elde etmeye yönelik dokuz maddeden; ikinci bölüm ise öğrencilerin Bilgisayar-II ders bloguna ilişkin görüşlerini elde etmeye yönelik üç adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Anketin geçerliğini sağlamaya yönelik olarak eğitim teknolojisi ve yabancı diller eğitimi alanlarında uzman araştırmacıların görüşlerinden yararlanılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada elde edilen verilerinin çözümlemesinde nicel ve nitel çözümleme tekniklerinden yararlanılmıştır. Anket formunun birinci bölümünde yer alan katılımcılara ait genel bilgiler yüzde ve frekans olarak ifade edilmiştir. Anketin ikinci bölümünde yer alan açık uçlu soruların çözümlemesinde ise nitel araştırma yöntemlerinde kullanılmakta olan içerik çözümlemesi tekniğinden yararlanılmıştır. İçerik çözümlemesinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşabilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2006:227). Açık uçlu sorulardan elde edilen verilerin tamamı öncelikle araştırmacı tarafından bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Nitel verilerin bilgisayar ortamına doğru bir biçimde aktarılıp aktarılmadığının belirlenmesi için anket formları ve bilgisayar kayıtları incelenmek üzere bir uzmana verilmiş ve uzman incelemesi sonrasında verilerin bilgisayar ortamına doğru bir biçimde aktarıldığı görülmüştür. Ardından veriler araştırmacı tarafından hazırlanan veri indekslerine aktarılarak kodlanmış ve çözümleme işlemi sonucunda temalara ulaşılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırma verilerinden elde edilen bulgular araştırma soruları temel alınarak sunulmaktadır. Bulguların sunumunda elde edilen temaları desteklemek için öğrenci ifadelerinden doğrudan alıntılara da yer verilmektedir.

Bilgisayar-II Ders Blogunun Kullanım Amaçlarına İlişkin**Bulgular**

Araştırmaya katılan yabancı dil öğretmeni adaylarının Bilgisayar-II ders blogunu kullanma amaçlarını belirlemeye yönelik sorulan soruya verdikleri yanıtlar çerçevesinde elde edilen temalar Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1: Bilgisayar-II ders blogunun kullanım amaçları

Temalar	f (n=93)	%
Ders konularının takibi ve bilgi paylaşımı	53	57
Ders notlarını edinme	43	46
Sınavlara hazırlanma	20	22
Derste öğrenilenleri pekiştirme	16	17
Ödev hazırlama	13	14
Ders duyurularını takip etme	13	14
Katılmadığı dersleri telafi etme	11	12
Ders öncesi işlenecek konulara ilişkin bilgi edinme	7	8
Genel amaçlı sohbet etme	6	6
Blog kullanımını öğrenme	6	6
Öğretmen ve diğer öğrencilerle iletişim kurma	5	5

Bilgisayar-II ders blogunu kullanma konusundaki ifade edilen en önemli iki amacın 53 öğrenci (%57) tarafından ders konularının takibi ve 43 öğrenci (%46) tarafından ders notlarını edinme biçiminde dile getirildiği görülmektedir. Öğrenciler ders konularına ilişkin sahip oldukları bilgilerin paylaşımını olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca gerek öğretmen, gerekse sınıftaki diğer öğrencilerin blog ortamında yapmış oldukları yorumların ders konularına yönelik bilgi paylaşımı açısından faydalı bulunduğu söylenmiştir. Ders notlarının edinilmesi biçiminde ifade edilen diğer tema, ilk tema ile benzer biçimde blogun bilgi paylaşımı veya diğer bir deyişle ders içeriğine ulaşabilme amacıyla kullanıldığını göstermektedir. Öğrencilerin bilgi paylaşımı temelinde ilk temada öğrenci ve öğretmen ile etkileşime girme eğiliminde oldukları görülürken, ders notlarını edinme teması ile doğrudan ders içeriği ile etkileşime girme amacınca yönelikleri görülmektedir.

“Blogu işlenen konular hakkında bilgi almak için ve konularla ilgili

yorumda bulunup konuyu takip etmek amacıyla kullandım.” [Ö90]

“Ders notlarını edinme ve dersle ilgili sorularımı giderme amacıyla kullandım. Bazı konularda yorumlarda bulundum.” [Ö86]

Bilgisayar-II ders blogunun kullanım amaçları konusunda elde edilen diğer bir tema 20 öğrenci (%22) tarafından dile getirilen sınavlara hazırlanmadır. Öğrencilerin ders dönemi süresince Bilgisayar-II dersini başarıyla tamamlama ve sınavlar konusunda kaygı yaşadıkları gözlemlenmiştir. Her ne kadar öğretmen tarafından dersler sırasında öğrencilerin bu kaygıyı yenmeleri konusunda onları cesaretlendirmeye yönelik bir yaklaşım sergilenmiş olsa da, sınav ve not kaygısı blogun kullanım amaçlarına da yansımıştır.

“Konular işlendikten sonra tekrar etmek amaçlı kullandım. Özellikle sınav öncesi dönemde çok faydalı olduğumu düşünüyorum.” [Ö14]

“Blogu sınav zamanlarında ve yeni konuları öğrendiğimizde gerekli bilgiler ulaşmak için kullandım.” [Ö80]

Bilgisayar-II ders blogunun kullanım amaçlarından bir diğeri 16 öğrenci (%17) tarafından ifade edilen derste öğrenilenleri pekiştirmedir. Öğrenciler ders blogu sayesinde gereksinim duydukları anda ders sonrasında işlenen konuların tekrar edebilme olanağı bulmuşlardır. Blog, 11 öğrenci (%12) tarafından da belirtildiği gibi konuları ders sonrasında tekrar edebilmenin yanı sıra, öğrencilerin çeşitli nedenlerle zaman zaman katılamadığı dersler için de bir telafi olanağı sunmuştur.

“Dönem boyunca, derslerin öncesinde ve sonrasında işlediğimiz konuları zaman sınırlaması olmadan görebilme şansımız oldu. Sınıf ortamında işlediğimiz konuları bireysel olarak da tekrar edebilme olanağı sunuldu.” [Ö3]

“Blogu genel anlamda derste kaçırdığım, anlamadığım konuları tamamlamak amacıyla kullandım.” [Ö23]

Bilgisayar-II ders blogu gerçekleştirilen öğretim süresince derse ilişkin duyuruların yapılması amacıyla da kullanılmıştır. Öğrencilerin 13’ü (%14) blogu bu işlevi nedeniyle kullandıklarını ifade etmişlerdir. Ders

blogunda ayrıca ders ile ilgili ödevler ve etkinliklere yer verilmiştir. 13 öğrenci (%14) blogun ödev hazırlama ve ödev konusu ile ilgili bilgi ve kaynaklara ulaşabilme amacıyla da kullanıldığını belirtmişlerdir.

“Derslere devam etmediğim zamanlarda eksik olduğum konuları blogdan takip etme fırsatı buldum. Ödevlerimi istenen kriterlere uygun yapmak için blog’u kullandım. Sınava hazırlanırken işime yarayan hazır bilgiler blogda mevcuttu.” [Ö75]

“Bilgisayar ya da dersle ilgili herhangi bir sorunun olduğunda ders hocasıyla blogda paylaşma ve sorunumu çözme imkanı buldum. Ayrıca dersle ilgili duyuruları da blog sayesinde okuyabildim. .” [Ö37]

Temalar incelendiğinde Bilgisayar-II ders blogunun ders öncesi işlenecek konulara ilişkin bilgi edinme (%8), genel amaçlı sohbet etme (%6), öğretmen ve diğer öğrencilerle iletişim kurma (%5) amaçları ile de kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca bazı öğrenciler birer öğretmen adayı olarak eğitim amaçlı blog kullanımını ilgi çekici bulmuş ve dersi takip etme dışında, blog kullanımını öğrenme amaçlı (%6) olarak bloga katıldıklarını belirtmişlerdir.

“Bilgisayar hakkında yeterli bilgi edinmek ve sınıf içerisinde gerçekleştirdiğimiz aktiviteler için blogu kullanırız. Blog bize bilgisayarın eğitim amaçlı kullanılmasının ne kadar faydalı olduğunu göstermektedir. .” [Ö71]

“Dersler hakkında bilgi edinmek ve sınıfta işlediğimiz konuları tekrar etmek için blog çok faydalı oldu. Özellikle sorularımız varsa bunların cevabını almak ve bu şekilde karşılıklı bir iletişim kurmak için.” [Ö68]

Bilgisayar-II Ders Blogunun Öğretime Katkısına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yabancı dil öğretmeni adaylarının Bilgisayar-II ders blogunun öğretime katkısına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorulan soruya verdikleri yanıtlar çerçevesinde elde edilen temalar Tablo 2’de sunulmaktadır.

Öğrencilerin Bilgisayar-II ders blogunun kullanımına yönelik öne çıkan görüşlerin başında 39 öğrenci (%42) tarafından ifade edilen ders

içeriğine ulaşabilme ve 28 öğrenci (%30) tarafından ifade edilen istenildiği anda öğretmene soru yöneltebilme temaları gelmektedir. Blog kullanım amaçları arasında da yer alan ders notlarına erişim, gereksinim duyulduğu her an ders içeriğinin elde edilmesine yönelik olumlu bir işlev olarak dile getirilmiştir. Ayrıca dersin öğretmenine her gereksinim duyulduğunda zaman ve yerden bağımsız bir biçimde soru yöneltebilmesi ders blogunun olumlu bulunan yönleri arasında gösterilmiştir. Bu tema ile ilişkili olarak dört öğrenci (%4) tarafından belirtilen öğretmenin sorulara kısa sürede yanıt vermesi teması da öğrencilerin öğretmene soru sorabilme konusunda güdüleyen bir başka tema olarak oluşturulmuştur.

Tablo 2: Bilgisayar-II ders blogunun öğretime katkısına ilişkin görüşler

Temalar	f (n=93)	%
Ders içeriğine ulaşabilme	39	42
İstenildiği anda öğretmene soru yöneltebilme	28	30
Yorumlar aracılığı ile diğer öğrencilerin düşüncelerinden haberdar olabilme	18	19
Ders konularının öğrenilmesine yardımcı olma	17	18
Kaçırılan dersleri telafi etme olanağı sağlaması	12	13
Ders konularını tekrar olanağı sağlaması	10	11
Ders saatleri dışında da öğretmen ve öğrencilerle iletişim halinde olabilme	10	11
Ders ile ilgili duyurulardan haberdar olma	7	8
Ders öncesi işlenecek konulardan haberdar olabilme	7	8
Ders konuları ile ilgili farklı düşüncelerin ortaya çıkması	5	5
Sınavlara hazırlanmaya yardımcı olması	4	4
Öğretmenin sorulara kısa sürede yanıt vermesi	4	4
Ders dışı konularda fikirlerin paylaşılması	3	3
Ödev hazırlamaya yardımcı olması	2	2
Dersin daha eğlenceli bir şekilde işlenmesi	2	2

“Derste gördüğümüz konuların yazılı ve görsel metinler halinde blokta bulunması dersi blog sayesinde daha da iyi anlamamıza yardımcı oldu. Ayrıca tüm sınıf arkadaşlarımızın da blogda yer alması ayrı bir avantajdı.”
[Ö79]

“Dersin hocasına her zaman birebir ulaşıp sorular soruyoruz blog ortamında sorularımızı ve merak ettiğimiz konuları sorup cevapları daha rahat alabiliyoruz. Ders notlarını takip edebiliyorduk. Haberimiz olmayan ve alanımızla ilgili konularda duyurular da yararlı oluyordu. Ders notları haftalara göre bölünmüş ve düzenliydi.” [Ö76]

Bilgisayar-II ders blogunda yapılan yorumlar aracılığı ile diğer öğrencilerin düşüncelerinden haberdar olabileme 18 öğrenci (%19) tarafından dile getirilen ve olumlu görüşlerden elde edilen bir diğer temadır. Öğrenciler blog aracılığı ile fikirlerini yorumlar ile rahatça dile getirebildiklerini belirtmişler ve diğer öğrenciler ile karşılıklı olarak bilgi ve fikirlerini paylaşabilmişlerdir. Ders konuları ile ilgili farklı düşüncelerin ortaya çıkması teması 5 öğrencinin (%5) olumlu görüşlerinden elde edilen destekleyici nitelikte bir başka tema olarak öne çıkmaktadır.

“Öğretmen ve öğrencilerin karşılıklı etkileşimini olumlu buldum. Gerek ders gerekse güncel konular hakkında düşüncelerin paylaşılması güzeldi.” [Ö48]

“İşlenen konularla ilgili farklı görüşleri bir araya getirmesi ve paylaşım sağlaması, derste aklımıza gelmeyen soruların cevabının blog ortamında alınabilmesi, ders hakkında yapılan görüş alış-verişlerinin eğlenceli ve daha serbest hale dönüşmesi...” [Ö81]

Bilgisayar-II ders blogunun olumlu bulunan diğer işlevleri ders konularının öğrenilmesine yardımcı olma (%18), kaçırılan dersleri telafi etme olanağı sağlaması (%13) ve ders konularını tekrar olanağı sağlaması (%11) şeklinde ifade edilmiştir. Öğrenciler blogun derste işlenen konuların anlaşılmasını ve hatırlanmasını kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Ayrıca gerek kaçırılan derslerin telafi edilmesi, gerekse işlenen konuların tekrar edilebilmesi olanağı sağlaması blogun öğrenciler tarafından olumlu bulunan yönleri arasında sayılmıştır.

“Derste kaçırdığımız ayrıntıları gözden geçirmek bizim için iyi oluyordu.” [Ö20]

“Aslında çok alışık olmadığım bir sistemdi. Ancak çok yararlı olduğu kanısındayım. Yukarıda da belirttiğim gibi dersleri tekrar açısından yararlıydı. Farklı fikirlerin blog ortamında ortaya çıkması güzeldi. En

azından bir paylaşım söz konusuydu. .” [Ö33]

Blogun öğretime katkılarından bir diğeri ders saatleri dışında da öğretmen ve öğrencilerle iletişim halinde olabilme (%9) olarak ifade edilmiştir. Bilgisayar-II dersi, ders dönemi süresince haftada dört saat olarak gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler blog aracılığı ile ders saatleri dışında da birbirleriyle ve öğretmen ile iletişim kurulabilmesini blogun olumlu bir işlevi olarak belirtmişlerdir. Ders blogu ile ilgili ifade edilen diğer bazı olumlu özellikler ders ile ilgili duyurulardan haberdar olma (%8) ve ders öncesi işlenecek konulardan haberdar olabilmedir (%8). Bu özellikler sayesinde öğrenciler derslere zihinsel olarak hazır bir biçimde katılabılmışlar ve ayrıca ders dönemi boyunca ders ile ilgili her türlü etkinlikten haberdar olabılmışlardır.

“Duyuru ve etkinlikler sayesinde ders hakkında bilgi sahibi oldum.” [Ö25]

“Bence blog çok güzel bir karardı. Hem dersten önce işleyeceğimiz konular hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı oldu. Sınav öncesi işlediğimiz tüm konuların dokümanlarını bulduk. Blogun olması bize fazlasıyla yardımcı oldu.” [Ö13]

Ders blogunun öğretime katkısına ilişkin ifade edilen görüşlerden elde edilen diğer temalar blogun sınavlara hazırlanmaya yardımcı olması (%4) ve ödev hazırlamaya yardımcı olması (%2) olarak belirtilmiştir. Blog ortamında sınavlar öncesinde ve sonrasında gerçekleştirilen hazırlık etkinlikleri, ödevler konusunda sunulan kaynaklar ve yapılan yönlendirmeler öğrenciler tarafından olumlu bulunmuştur. Ders blogunda öğretim içeriğine ilişkin konuların ele alınması kadar ders dışı konularda fikirlerin paylaşılması (%2) blogun olumlu bulunan diğer özellikler arasında yer almış, ayrıca ders blogunun Bilgisayar-II dersinin daha eğlenceli bir biçimde işlenmesini (%2) sağladı da ifade edilmiştir.

“Sınava dahil konular hakkında bilgi sahibi oldum. Katılan öğrencilerin sorduğu sorular benim de sorabileceğim sorular olabilir, ondan da faydalandım. Dersi takip ve sınıfta sorma imkanı bulamadığın soruları blogda sorma avantajlı bir durum.” [Ö8]

“Ders ile alakalı kültürel konularda da fikir alışverişinde bulunulması hem arkadaşlar olarak kaynaşmamızı hem de verimli zaman geçirmemizi

sağladı.” [Ö12]

Bilgisayar-II Ders Blogunun Kullanımında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Yabancı dil öğretmeni adaylarının Bilgisayar-II ders blogunun kullanımında karşılaştıkları sorunlar çerçevesinde elde edilen temalar Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3: Bilgisayar-II Ders Blogunun Kullanımında Karşılaşılan Sorunlar

Temalar	f (n=93)	%
Blog ortamına girişte yaşanan kullanıcı adı ve şifre sorunları	10	11
Blogun yavaş olması	10	11
Sürekli İnternet erişimine sahip olmama	9	10
Blog arayüzünün çekici olmaması	7	8
Blog ortamına yeterli katılımın olmaması	3	3
Sanal ortamdan kaynaklanan iletişim sorunları	2	2

Bilgisayar-II ders blogu ile ilgili öğrencilerin büyük bir çoğunluğu herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Diğer yanda bazı öğrenciler tarafından karşılaşılan çeşitli sorunların blog ile ilgili teknik bazı özelliklerden kaynaklandığı görülmüştür. Bu sorunların başında blog ortamına girişte yaşanan kullanıcı adı ve şifre sorunları (%10) gelmektedir. Blog yazılımı kullanıcı kaydı sırasında rakam ve harflerden oluşan ve karmaşık sayılabilecek rastgele bir parola üretmektedir. Söz konusu durum öğrencilerin bloga girişlerinde sorunlar yaşanmasına neden olmuştur. Gerek sınıf ortamında konuyla ilgili yapılan açıklamalar, gerekse sorunu çözmede zorluk yaşamaya devam eden öğrencilere eski parolalarını akılda kalıcı yeni parolalar ile değiştirme konusunda yardımcı olunması ile bu sorun uygulama sürecinin başlangıcında çözümlenmiştir. Ders blogunun öğrencilere sunumunda blog yazılımından ve sunucu hizmetinden kaynaklanan nedenler ile zaman zaman yaşanan erişim sorunları (%10) ve blog arayüzünün çekici olmaması (%9) blog ile ilgili belirtilen diğer sorunlardır.

“Gönderilen şifre çok karışık ve ilk başlarda onunla giriş yaparken sorunlar yaşadım. Ayrıca bazen sitede donmalar olduğu için girişte sorunlar oldu.” [Ö51]

“Biraz daha görsel olsa fena olmaz. Hep yazılar olduğu için tasarımı ilgi çekici gelmiyor incelerken.” [Ö29]

Bilgisayar-II ders blogu ile ilgili yaşanan sorunların diğer boyutu sürekli İnternet erişimine sahip olmama (%10) şeklinde belirtilmiştir. Öğrenciler ders dönemi süresince bloga giriş ve ders etkinliklerine katılım için zaman zaman İnternet bağlantısına sahip bir bilgisayar bulamamışlardır. Bu durum bloga katılımda sorunlar yaşanmasına, ayrıca blog ortamına yeterli katılımın olmamasına (%3) neden olmuştur. Ders blogu ile ilgili dile getirilen son bir olumsuzluk ise sanal ortamdaki kaynaklanan iletişim sorunları (%2) olarak belirtilmiştir.

“İkamet ettiğim yerde internet olmadığı için herhangi bir internet kafeye gitmek ve bloga giriş yapmak zor oluyor. Buna nasıl bir çözüm bulabiliriz bilmiyorum ama. Ben genellikle işim olduğu zaman internete girdiğim uğradığım için sürekli internete girmek biraz da masrafa yol açıyor.” [Ö70]

“Öğretimsel olarak bazı konularda tanıtılan şeyleri yetersiz buldum. Bir de fazla katılım yok. Blog öğrencilerin desteği ile daha da canlanabilir. :)” [Ö72]

Bilgisayar-II ders blogunun ders dönemi boyunca kullanımında yaşanan sorunlara ilişkin öğrenciler birtakım çözüm önerileri sunmuştur. Öneriler teknik konulara yönelik yapılan öneriler ve öğretimsel konulara yönelik yapılan öneriler biçiminde gruplandırılarak Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4: Bilgisayar-II ders blogunun kullanımında karşılaşılan sorunlara ilişkin çözüm önerileri

<i>Teknik Konulara Yönelik Öneriler</i>
Blog ortamına giriş için kullanılan şifrelerin alınması ve değiştirilmesi işlemi daha kolay hale getirilebilir
Blog yazılımı arayüz ve teknik açıdan yenilenebilir
<i>Öğretimsel Konulara Yönelik Öneriler</i>
Blog ortamında gerçekleşen öğretim etkinlikleri zenginleştirilebilir
Blog daha işlevsel olabilir
Öğrencilerin katılımını sağlayıcı etkileşimli etkinlikler sunulabilir
Ders konuları harici genel bilgisayar konularıyla ilgili bilgilere yer verilebilir
Blog ortamında gerçekleşen öğretim etkinlikleri zorunlu tutulabilir

SONUÇ

Öğretmen eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı, bilgi çağı gereksinimlerine paralel olarak önemi gün geçtikçe artan bir çalışma konusu haline gelmiştir. Öğretmen adaylarının teknolojik gelişmelerden haberdar olmaları ve aynı zamanda teknolojiyi öğrenme-öğretme etkinliklerinde başarıyla uygulayabilecek öğretmenler olarak mezun olmaları gerekmektedir. Bu temelde hizmet öncesi eğitimleri süresince öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerini alanlarına özgü bağlamlar içerisinde yaparak ve yaşayarak öğrenebilecekleri olanaklar yaratılmalıdır. Bloglar ve Web2.0 tabanlı benzer İnternet teknolojileri özellikle öğrenci merkezli öğrenme anlayışının ve sosyal etkileşimin ön planda olduğu yabancı dil eğitimi gibi öğretmen yetiştirme alanlarında işe koşulabilecek araçlardır.

Bilgisayar-II dersi kapsamında oluşturulan ders blogunun kullanımına ilişkin yabancı dil öğretmeni adaylarının görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma ile öğretmen adayları teknoloji destekli bir dersi yine bu teknolojinin kendisini aktif bir biçimde kullanarak ve uygulama sürecinin içinde yer alarak öğrenme olanağı bulmuşlardır. Dersin uygulama süreci ve ardından elde edilen bulgular öğretmen adaylarının blog kullanımına ilişkin genel olarak olumlu düşünceler içerisinde olduklarını göstermektedir. Bilgisayar-II ders blogu yabancı dil öğretmeni adaylarının öğrenme yaşantılarını zenginleştirerek, farklı öğretimsel etkinliklerde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına ilişkin özgün bir örnek oluşturmuştur.

Araştırma bulgularına dayalı olarak ortaya konulabilecek sonuçlar kapsamında Bilgisayar-II ders blogunun genellikle ders notlarına erişim ve bilgi paylaşımı gibi amaçlarla kullanıldığı görülmüştür. Blog aynı zamanda öğrencilerin ders öncesi ve sonrasında öğretim içeriğine zaman ve yerden bağımsız olarak erişebilmelerini sağlamıştır. Blog ayrıca ders konuları dışında da öğrenciler ve öğretmenin birbirlerini daha yakından tanınması için bir araç olmuş ve bu durum öğretim sürecini ve akademik başarıyı olumlu olarak etkilediği gözlemlenmiştir.

Blog öğrencilerin birbiriyle ve öğretmen ile sürekli iletişim halinde olmalarını sağlamıştır. Böylelikle ders dönemi boyunca gerçekleştirilen öğretim sınıf ortamı ile sınırlı kalmamıştır. Sınavlara yönelik duyulan kaygı, öğrencilerin öğretmene diledikleri an ulaşabilmeleri, soru sorabilmeleri ve

geribildirim alabilmeleri ile en az seviyeye indirgenmiştir. Öte yandan uygulama süreci boyunca blog ortamına girişte yaşanan bazı teknik sorunların bloga katılımı engellediği ve öğrencilerde blog kullanmaya yönelik isteksizliğe yol açabildiği görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin diledikleri zaman İnternet erişimine sahip olamamaları da bloga katılımı olumsuz yönde etkileyen bir diğer neden olarak ortaya çıkmıştır.

Bilgisayar-II ders blogu örneğinde de görüldüğü gibi, bilgi ve iletişim teknolojileri ile desteklenen öğrenci merkezli öğrenme uygulamalarında bloglar yüz yüze dersleri desteklemede sanal bir öğrenme ortamı olarak kullanılabilir. Uygun pedagojik yaklaşımlarla desteklenen teknoloji destekli benzer uygulamalar bilgi çağının ihtiyaç duyduğu özelliklerde öğretmen gereksiniminin karşılanmasına önemli bir katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Baggetun, R., & Wasson, B. "Self-Regulated Learning and Open Writing". *European Journal of Education*, Vol. 41, No:3/4, 2006.
- Balcı, Ali, *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri*, Pegem Ankara 2004.
- Boling, E., Castek, J., Zawilinski, L., Barton, K., & Nierlich, T., "Collaborative Literacy: Blogs and Internet Projects." *The Reading Teacher*, 61(6), 2008.
- Churchill, D., "Educational Applications of Web 2.0: Using Blogs to Support Teaching and Learning". *British Journal of Educational Technology*, Vol 40 No 1, 2009.
- Çuhadar, C., & Kuzu, A., "Öğretim Ve Sosyal Etkileşim Amaçlı Blog Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri." 6. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*. KKTC, 2006.
- Namwar, Y., & Rastgoo, A. "Weblog as a Learning Tool in Higher Education." *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, Vol:9 No:3, 2008.
- Rosen, D., & Nelson, C., "Web 2.0: A New Generation of Learners and Education." *Computers in the Schools*, 25-3, 2008.
- Shim, J. P., & Guo, C. "Weblog Technology for Instruction, Learning, and Information Delivery." *Decision Sciences Journal of Innovative Education*, Vol:7 No:1, 2009.
- Wang, S.-K., & Hsua, H.-Y., "Reflections on Using Blogs to Expand In-class Discussion." *TechTrends*, Vol:52-3, 2008.

West, R. E., Wright, G., Gabbitas, B., & Graham, C. R., "Reflections from the Introduction of Blogs and RSS Feeds into a Preservice Instructional Technology Course." *TechTrends*, Vol:50-4, 2006.

Woo, H. L., & Wang, Q., "Using Weblog to Promote Critical Thinking – An Exploratory Study." *Proceedings Of World Academy Of Science, Engineering and Technology*, 2009.

Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık Ankara, 2006.